

Abstrakt

Tato diplomová práce je teoreticko-empirická práce zabývající se problematikou tlumočnické notace v konsektivním tlumočení. Práce je zaměřena na jazyk tlumočnické notace a možný vliv profesní zkušenosti tlumočnicka na volbu jazyka notace.

Téma tlumočnické notace jako takové bylo bohatě zpracováno autory v mnoha odborných publikacích. V druhé polovině dvacátého století se objevily tradiční tlumočnické školy a hned několik autorů vytvořilo vlastní systém zápisu. Jazyk tlumočnické notace a rozhodnutí, zda by si tlumočnick měl psát poznámky v jazyce výchozím, či cílovém, je dodnes zdrojem polemiky. Někteří autoři preferují výchozí jazyk, jiní se přiklání k cílovému a mnoho autorů zastává kombinaci obou.

Teoretická část této práce čtenáře blíže seznamuje nejen se základními přístupy k tlumočnické notaci a argumenty, proč si dělat zápis v jazyce výchozím či cílovém, ale i s empirickými pracemi na toto téma. V porovnání s teoretickými publikacemi je empirického výzkumu v této oblasti výrazně méně, proto si tato práce i přes svůj malý rozsah kladla za cíl navázat na empirické snahy předchozích autorů a ověřit tvrzení teoretiků prostřednictvím experimentu.

Experiment týkající se vlivu profesní zkušenosti tlumočnicka na volbu jazyka notace je popsán v empirické části. Byl proveden se dvěma skupinami studentů tlumočnickví na Ústavu translologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Mezi studenty byl rozdíl jednoho roku studia. Cílem experimentu bylo na základě dvou pokusů s časovým odstupem tří měsíců určit, zda vyšší zkušenost po absolvování jednoho semestru tlumočení ovlivní jazyk notace. V experimentu jsme předpokládali, že u studentů vyššího ročníku se v zápise objeví více slov v cílovém jazyce než u profesně mladších studentů a že ve druhém pokusu bude výskyt cílového jazyka nepatrně vyšší než v prvním.

Z výsledků experimentu vyplynulo, že profesní zkušenost studentů na cílový jazyk v notaci vliv neměla – u méně zkušených studentů jsme zaznamenali více jednotek cílového jazyka než u studentů vyššího ročníku. Zároveň se s odstupem tří měsíců zvýšil výskyt cílového jazyka pouze u jedné skupiny, což naši hypotézu rovněž nepotvrdilo. Ukázalo se, že na výskyt cílového jazyka v notaci studentů měly vliv jiné faktory, například předpoklady ke studiu či vědomé procvičování zápisu.

Klíčová slova: konsekutivní tlumočení, tlumočnická notace, jazyk tlumočnické notace, volba jazyka tlumočnické notace, výchozí jazyk, cílový jazyk, profesní zkušenost tlumočnicka, expertíza, experiment.